

पठतु संस्कृतम्
कोविदः

मे २७, २०२३

पाठः ८

अङ्काः १००

1) अधो दत्तानां विग्रहवाक्यानां समस्तपदं समासनाम च लिखत । (२०)

- a. विद्यया मान्यः
- b. कवेः रचनां
- c. विशेषं जानाति इति
- d. चतुर्णां युगानां समाहारः
- e. राजा ऋषिः इव
- f. दीर्घा रज्जुः
- g. लक्ष्मीः च सरस्वती
- h. माता च पिता च
- i. असरलं सरलं कृत्वा
- j. न दृष्टम्

2) अधो दत्तानां समस्तपदानां विग्रहवाक्यं समासनाम च लिखत । (२०)

- a. अधनः
- b. कृष्णदासः
- c. दीर्घबाहुना
- d. संस्कृतभाषा
- e. मुखनासिकम्
- f. सप्ताहः
- g. यथामति
- h. उत्तमसखः
- i. ससीतः
- j. पञ्चगवम्

3) उचितं गुरु-लघु-चिह्नम् अङ्कयत, गणनाम् च लिखत । (१०)

चिह्नम्

गणनाम्

उदा:- माधवः

- u -

रगणः

a. सामान्यः

b. भरतः

c. अटति

d. भवन्ति

e. औषधम्

f. आपदि

g. परीक्षा

h. प्रणम्य

i. ग्राहित

j. वनाय

4) एकपदेन उत्तरं लिखत (१०)

- a. इन्द्रादिभिः देवैः प्रेषितः नलः कुत्र प्राप्तवान् ?
- b. दमयन्त्याः समीपे कति सख्यः आसन् ?
- c. भैम्याः समीपे कस्य दूती आसीत् ?
- d. के अपि दूतीः प्रेषितवन्तः ?
- e. यदि दमयन्ती इन्द्रस्य पत्नी भविष्यति तर्हि कः तस्याः देवरः भविष्यति ?
- f. यदि दमयन्ती इन्द्रस्य पत्नी भविष्यति तर्हि का तस्याः याता भविष्यति ?
- g. नलस्य अन्तरङ्गं कदा द्रुतम्?
- h. पुरतः स्थितं नलं दृष्ट्वा दमयन्ती किम् उक्तवती ?
- i. नलः आत्मनः वंशस्य नाम किम् इति वदति ?
- j. केषां कृते मित्रस्य दर्शनं औषधं भवति?

5) पदविवरणं (अन्त-लिङ्ग-विभक्ति-वचनानि) लिखत । (५)

- a. निरीक्ष्यमाणः
- b. न्यस्तशस्त्रः
- c. निशम्य
- d. तदध्यासितकातराक्ष्या
- e. गामुक्तवते

6) वाक्यं साधु / असाधु इति लिखत । (५)

- a. देशान्तरगतस्य सम्पद् सुहृद् भवति ।
- b. चण्डीशतकस्य लेखकः हर्षः ।
- c. आपदि धीराः अधिकतया दुर्बलाः भवन्ति ।
- d. सर्वैः कार्यस्य साधनं बाधकं च कदाचित् विचारणीयम् ।
- e. हितोपदेशे महाभारतात् स्वीकृताः कथाः सन्ति ।

7) परस्परसम्बद्धान् मेलयत (५)

a. कथासरित्सागरः	वेङ्कटाध्वरिः
b. लक्ष्मीसहस्रम्	सोमदेवः
c. शान्तिशतकम्	क्षेमेन्द्रः
d. बृहत्कथामञ्जरी	हितोपदेशः
e. नारायणभट्टः	बिल्हणः

8) उत्तरं लिखत (२ + ३ = ५)

- “छन्दस्” विषये गुरु लघु गणाः च विवरणं लिखत ।
- स्तोत्रकाव्येषु शङ्कराचार्येण विरचितं स्तोत्रसाहित्यानां विवरणं लिखत ।

9) सूक्तेः अर्थः लिखत । (२)

निसर्गः स हि धीराणां यदापद्यधिकं दृढाः ।

10) सुभाषितस्यपदविभागम्, अन्वयरचनां, तात्पर्यं च
लिखत । (३)

सुहृद्भिरापत्तैरसकृद्विचारितं स्वयं च बुद्ध्या प्रविचारिताश्रयम् ।
करोति कार्यं खलु यः स बुद्धिमान् स एव लक्ष्म्या यशसां च भाजनम् ॥

11) श्लोकस्य पदविभागम्, अन्वयरचनां, तात्पर्यं च लिखत ए
कस्य समस्तपदस्य विग्रहवाक्यं च लिखत ।(५)

सेयं स्वदेहार्पणनिष्क्रयेण न्याय्या मया मोचयितुं भवतः ।
न पारणा स्याद्विहता तवैवं भवेदलुप्तश्च मुनेः क्रियार्थः ॥

12) संसन्दर्भं संस्कृतभाषया विवृणुत (३)

त्वम् एव शरणम् ।

13) अधोदत्त-ग्रन्थकारस्य परिचयं ४-५ वाक्यैः लिखत । (३)

विष्णुशर्मा

14) अधोदत्त-विषयमधिकृत्य ५-६ वाक्यैः लिखत । (४)

नीतिकाव्यानि ।